

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА НАФТОГАЗОВОЇ ІНЖЕНЕРІЇ ТА БУРІННЯ

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

освітньо-кваліфікаційний рівень – магістр

для студентів спеціальностей 184 Гірництво
та 185 Нафтогазова інженерія та технології

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Інтелектуальна власність» / В.Л. Хоменко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – 61 с.

Автор:

В.Л. Хоменко, канд. техн. наук, доцент.

Рекомендовано до видання науково-методичною комісією спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології» (протокол № 5 від 04.07.2023).

Методичні матеріали призначені для практичних занять для студентів спеціальностей 184 Гірництво та 185 Нафтогазова інженерія та технології з дисципліни «Інтелектуальна власність».

Рекомендації орієнтовані на активізацію виконавчого етапу навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Відповідальний за випуск канд. техн. наук, доц. завідувач кафедри нафтогазової інженерії та буріння Коровяка Є.А.

Зміст

ПРАКТИЧНА РОБОТА 1 ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	4
ПРАКТИЧНА РОБОТА 2 МІЖНАРОДНІ УГОДИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	11
ПРАКТИЧНА РОБОТА 3 ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР.....	15
ПРАКТИЧНА РОБОТА 4 ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВКИ НА ВИНАХІД	31
ПРАКТИЧНА РОБОТА 5 ОФОРМЛЕННЯ ДОГОВОРУ НА ПЕРЕДАЧУ ПРАВА НА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	39
ПРАКТИЧНА РОБОТА 6 РЕЄСТРАЦІЯ ДОГОВОРІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПРАВА АВТОРА НА ТВІР	48
ПРАКТИЧНА РОБОТА 7 ОЦІНКА ВАРТОСТІ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	53

ПРАКТИЧНА РОБОТА 1

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Теоретичні відомості

Початком становлення законодавства України про інтелектуальну власність вважається день прийняття Закону України «Про власність» 07.02.1991 року. В ньому результати інтелектуальної власності вперше були визнані об'єктами права власності.

Частиною 2 статті 41 Конституції України передбачено право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності.

Згідно з частиною 2 статті 54 Конституції, громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

У сфері інтелектуальної власності діють 10 спеціальних законів. Це Закони України: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на сорти рослин», «Про охорону прав на зазначення походження товарів», «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів і фонограм», «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування».

Крім законів, джерелами законодавства інституту інтелектуальної власності є підзаконні акти загального характеру, що видані Кабінетом Міністрів України і центральними органами державної виконавчої влади, а також відомчі нормативні акти і локальні нормативні акти. Державним патентним відомством України було розроблено і прийнято близько ста підзаконних актів, що регулюють відносини у сфері набуття прав на об'єкти промислової власності.

Найважливішим джерелом законодавства інституту інтелектуальної власності є міжнародні договори й угоди. Статтею 5 Закону України «Про авторське і суміжні права» закріплено перевагу міжнародних договорів перед внутрішнім законодавством.

Загалом законодавство з інтелектуальної власності має таку ієрархічну структуру (рис. 1).

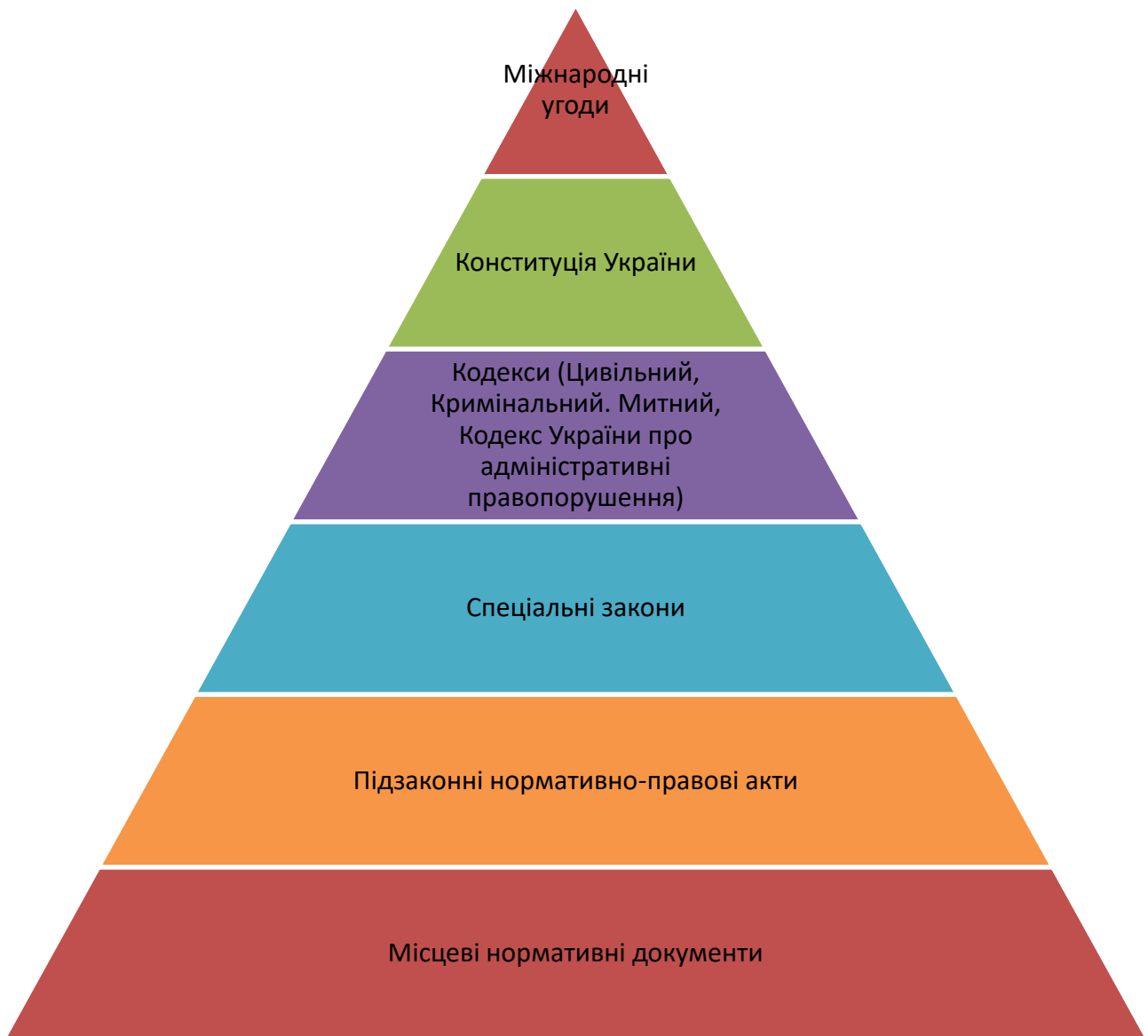

Рисунок 1 – Структура законодавства України у сфері інтелектуальної власності

Детальніше з нормативно-правовими актами в сфері інтелектуальної власності можна ознайомитись на сайті Міністерства економіки України за адресою <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=f282e17e-9c14-4b88-9450-8f7cc12c158e&title=ZakonodavstvoVSferiIntelektualnoiVlasnosti>.

Інформація про реформу правової охорони та захисту інтелектуальної власності

Мета реформи

Приведення законодавства України у сфері інтелектуальної власності у відповідність до законодавства Європейського Союзу

Що передбачає реформа? Етапи впровадження реформи

Реформа передбачає адаптацію законодавства України у сфері інтелектуальної власності до вимог законодавства Європейського Союзу.

1 етап: внесення змін до українського законодавства у сфері інтелектуальної власності з метою виконання вимог Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом;

2 етап: внесення змін до українського законодавства у сфері інтелектуальної власності з метою отримання Україною статусу кандидата на членство у Європейському Союзі;

3 етап: внесення подальших змін до українського законодавства у сфері інтелектуальної власності, з урахуванням розвитку законодавства Європейського Союзу.

Що вже змінилось завдяки реформі?

Посилено охорону і захист прав інтелектуальної власності:

- на торговельні марки і промислові зразки, а саме посилено санкції за порушення прав на них, а також введено норми, спрямовані на протидію зловживанню правами інтелектуальної власності шляхом запровадження можливості досудового скасування реєстрацій промислових зразків в Апеляційній палаті (Закон України від 21.07.2020 № 815-ІХ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями");

- на винаходи і корисні моделі, а саме введено норми, спрямовані на протидію зловживанню правами інтелектуальної власності шляхом надання права будь-якій особі заперечувати проти заявок на винаходи після їх публікації, запроваджується можливість визнання недійсними прав на винаходи і корисні моделі в адміністративному порядку в Апеляційній палаті (Закон України від 21.07.2020 № 816-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства»);

- на географічні зазначення, а саме: встановлено нові вимоги до документів заявки на реєстрацію географічних зазначень щодо сировини, омонімічних зазначень тощо; уточнено умови надання охорони географічним зазначенням та підстави для відмови в наданні такої охорони; змінено порядок проведення експертизи заявок (введено процедури переговорів між заявником та особою, яка оскаржує заявку); визначено вимоги до специфікації товару та елементи контролю (Закон України від 20.09.2019 № 123-ІХ «Про правову охорону географічних зазначень»);

- на компонування напівпровідникових виробів, а саме: надано нове визначення термінів «компонування напівпровідникового виробу», «напівпровід-

никовий виріб»; уточнено строк чинності прав на компонування; переглянуто вимоги до заявки на реєстрацію компонування, удосконалено порядок проведення експертизи заявок; уточнено перелік прав та обов'язків, що впливають з реєстрації компонування (Закон України від 19.09.2019 № 111-IX «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів»);

- на об'єкти авторського права і суміжних прав, а саме: врегульовано відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських та/або суміжних прав, а також щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов'язаних зі сферою авторського права та/або суміжних прав (Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX «Про авторське право і суміжні права»); посилено адміністративну та кримінальну відповідальність за незаконне використання об'єктів авторського права і суміжних прав (Закон України від 01.12.2022 № 2803-IX «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо відповідальності за порушення авторського права і (або) суміжних прав»).

20.03.2023 Верховною Радою України прийнято Закон України № 2974-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності», яким імплементовано до національного законодавства положення Угоди про асоціацію щодо загальних зобов'язань, цивільних заходів, процедур і засобів захисту прав інтелектуальної власності, передбачених частиною третьою Глави 9 Розділу IV Угоди про асоціацію та Директиви 2004/48/ЄС про захист прав інтелектуальної власності.

Законом запроваджено:

- додаткові повноваження щодо застосування разової грошової виплати замість інших способів захисту прав інтелектуальної власності, за умови, що право порушено відповідачем ненавмисно і без недбалості, а застосування способів захисту є неспівмірним шкоді, заподіяній позивачеві;

- конкретизація процесуальних процедур витребування доказів у вигляді інформації про походження і мережі розповсюдження товарів чи послуг, що порушують право інтелектуальної власності;

- право для суду замінити за ініціативою відповідача забезпечення позову майнового характеру про порушення прав інтелектуальної власності шляхом внесення на депозитний рахунок суду грошових коштів у розмірі вимог позивача або надання гарантії банку.

- додаткові можливості публікації в засобах масової інформації або доведення до загального відома іншим визначеним судом шляхом відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення за рахунок особи, яка вчинила правопорушення

Також Законом визначено порядок надання дозволу на включення до торговельної марки імітації зображення малого Державного Герба України, з метою розширення можливостей належного використання цього інструменту захисту інтересів суб'єктів господарювання.

16.06.2020 Верховною Радою України прийнято Закон України № 703-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення національного

органу інтелектуальної власності», яким визначено повноваження Національного органу інтелектуальної власності.

Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ) – державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях.

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 28.10.2022 № 943 «Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності» визначив, що функції Національного органу інтелектуальної власності виконує державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій».

Стратегічні цілі

Розвиток законодавства України з урахуванням стандартів Європейського Союзу щодо охорони і захисту прав інтелектуальної власності

Цілі та завдання на поточний рік

З метою забезпечення підготовки України до переговорів про вступ до Європейського Союзу проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC) в сфері інтелектуальної власності.

Перезавантаження роботи колегіальних органів Національного органу інтелектуальної власності з урахуванням нових принципів та підходів організації їх діяльності.

Запуск нових механізмів регулювання у сфері авторського права і суміжних прав щодо дозволеного використання сирітських творів, фонограм, відеогам та зафіксованих у них виконань, та захисту особистих немайнових прав автора, твір якого став суспільним надбанням, у разі відсутності у автора спадкоємців.

Відповідальні за впровадження реформи

Мінекономіки

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про законодавство України у сфері інтелектуальної власності.
2. Структура законодавства України у сфері інтелектуальної власності.
3. Охарактеризуйте основні положення законодавства щодо окремих об'єктів інтелектуальної власності. Для цього заповніть табл. 1.

Таблиця 1

Об'єкт ІВ	Закони	Критерії охороноздатності	Охоронний документ	Строк охорони
Твір				
Комп'ютерна програма				
База даних				
Виконання				
Відеограма				
Програма організації мовлення				
Винахід				
Корисна модель				
Промисловий зразок				

Торгова марка				
Фірмове на- йменування				
Географічне зазначення				
Сорт рослин				
Порода тварин				
Наукове відк- риття				
Раціоналіза- торська пропо- зиція				
Комерційна таємниця				
Топографія ІМС				

ПРАКТИЧНА РОБОТА 2

МІЖНАРОДНІ УГОДИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Теоретичні відомості

Національне законодавство про охорону інтелектуальної власності має чинність тільки в межах тієї держави, яка його прийняла. Тому існує багато міжнародних угод, якими передбачається охорона прав на результати творчої діяльності також за межами країни їх виникнення.

Основні загальні принципи міжнародних угод з охорони прав інтелектуальної власності полягають у наступному.

1. Кожна країна розбудовує власну незалежну систему охорони інтелектуальної власності. В міжнародних угодах можуть міститись лише мінімальні норми охорони прав інтелектуальної власності. При бажанні країни мають право надавати на своїй території більший обсяг правової охорони.

2. Територіальний характер прав інтелектуальної власності – охоронний документ виданий в одній країні-учасниці міжнародної угоди має чинність тільки в межах тієї країни, яка його видала. Зауважимо при цьому, що деякі об'єкти, наприклад, твори, охороняються в інших країнах незалежно від їх охорони в країні походження твору.

3. Принцип національного режиму – об'єкти інтелектуальної власності, створені в одній із країн-учасниць міжнародної угоди, повинні одержувати у всіх інших країнах-учасницях цієї угоди таку саму охорону, яку ці країни надають своїм власним громадянам. Це наріжний камінь будь-якої міжнародної угоди, який змушує країни відмовлятися від протекціонізму своїх громадян та дискримінації іноземців.

На сьогодні міжнародну систему охорони інтелектуальної власності утворюють, перш за все, 26 договорів, які адмініструє ВОІВ: А) 12 договорів стосовно охорони інтелектуальної власності: – Паризька конвенція; – Бернська конвенція; – Мадридська угода (неправдиві вказівки походження товарів); – Найробський договір (олімпійський символ); – Договір ВОІВ з авторського права (ДАП); – Договір ВОІВ з виконання та фонограм (ДФ); – Женевська конвенція; – Брюсельська конвенція; – Римська конвенція; – Сінгапурський договір про закони по товарним знакам (ТЛТ); – Договір про патентні закони (РЛТ); – Маракеський договір (полегшення доступу осіб з вадами зору до печатної інформації) – Пекінський договір з аудіовізуальних виконань. Б) 6 договорів, які стосуються глобальної системи охорони: – Договір про патентну кооперацію (РСТ) (приєдналося 142 країни); – Мадридська угода та Протокол до неї (товарні знаки) (приєдналися 82 країни); – Гаазька угода (промислові зразки) (42/30 країн-учасниць); – Лісабонська угода (найменування місць походження товару) (26 країн-учасниць); – Будапештський договір (патентування мікроорганізмів). В) 4 класифікаційні договори: – Ніццька класифікація (товарні знаки); – Локарнська класифікація (промислові зразки); – Віденська класифікація (зображувальні елементи знаків); – Страсбурзька класифікація про Міжнародну патентну класифікацію (винаходи і корисні моделі).

Ще однією міжнародною угодою важливість якої важко переоцінити є Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPS), яка визначає стандарти щодо восьми об'єктів інтелектуальної власності, а саме: 1) авторського права і суміжних прав; 2) патентів; 3) промислових зразків; 4) товарних знаків; 5) географічних зазначень; 6) топографії інтегральних мікросхем; 7) охорони закритої інформації; 8) контролю за антиконкурентною практикою.

Важливою особливістю угоди TRIPS, на відміну від інших міжнародних договорів, є те, що вона передбачає забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності за допомогою цивільно-правових та адміністративних процедур і засобів судового захисту (розділ 2), а також кримінальних процедур (розділ 5), що можуть бути застосовані до порушників прав. Крім того, вона передбачає умови набуття та підтримання в силі прав інтелектуальної власності та пов'язані з цим процедури *inter partes* (частина 4).

Подальше удосконалення національного законодавства України має здійснюватися з урахуванням вимог саме цих директив у світлі прагнення нашої країни до вступу в ЄС.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності.
2. Охарактеризуйте основні положення міжнародного законодавства щодо окремих об'єктів інтелектуальної власності. Для цього заповніть табл. 1.

Таблиця 1

Об'єкт ІВ	Міжнародні угоди	Основний зміст або мета угоди	Рік і місце укладання
Твір			
Комп'ютерна програма			
База даних			
Виконання			
Відеограма			
Програма організації мовлення			
Винахід			
Корисна модель			
Промисловий зразок			

Торгова марка			
Фірмове найменування			
Географічне зазначення			
Сорт рослин			
Порода тварин			
Наукове відкриття			
Раціоналізаторська пропозиція			
Комерційна таємниця			
Топографія ІМС			

ПРАКТИЧНА РОБОТА 3 ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

Теоретичні відомості

Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір здійснюється відповідно до Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 №1756 «Про державну реєстрацію авторського права та договорів, які стосуються права автора на твір» (далі – Порядок).

Детальніше про державну реєстрацію авторського права на твір можна ознайомитись на сайті державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ) <https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright-info>.

Документи на державну реєстрацію можуть подавати такі заявники:

- автор твору незалежно від громадянства і постійного місця проживання;
- юридична або фізична особа, яка має авторське право;
- роботодавець, на замовлення і за рахунок якого створено твір, якщо інше не передбачено умовами договору між ним і автором;
- уповноважений представник автора;
- організація, яка має доручення від автора керувати його майновими правами.

Перелік документів, необхідних для державної реєстрації авторського права на твір:

1. заява, викладена українською мовою, що складається за встановленою формою (у пункті 3 заяви об'єкти авторського права зазначаються відповідно до статті 6 Закону);
2. примірник твору у матеріальній формі, визначеній пунктом 15 Порядку;
3. документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (за наявності);
4. документи про сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір та за видачу свідоцтва;
5. довіреність, оформлену в установленому порядку, якщо заявка від імені суб'єкта авторського права подається довіреною особою, або копія довіреності, засвідчена відповідно до законодавства;
6. документ, що засвідчує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора);
7. додаткові документи:
 - при реєстрації авторського права на **службовий твір**, додатково додаються документи, що підтверджують створення службового твору у зв'язку із виконанням працівником обов'язків за трудовим договором (контрактом) і належність майнових прав на такий твір;
 - при реєстрації авторського права на **комп'ютерну програму**, додатково додається настанова щодо використання програми;

- при реєстрації авторського права на **базу даних**, додатково додається настанова щодо використання бази даних і опис структури бази даних;
- при реєстрації авторського права на **твори архітектури, містобудування, садово-паркового та монументального мистецтва**, додатково додається анотація, яка повинна містити назву твору, його місцезнаходження (адресу), архітектурні характеристики і параметри, час і місце створення.

Подання заявки

Заявки на державну реєстрацію подаються до УКРНОІВІ заявником або його довіреною особою у паперовій формі:

- засобами поштового зв'язку за адресою УКРНОІВІ – 01601, вул. Дмитра Годзенка, 1 (вул. Глазунова, 1), м. Київ;
- через поштову скриньку безпосередньо за адресою УКРНОІВІ – вул. Дмитра Годзенка, 1 (вул. Глазунова, 1), м. Київ;
- через СЕВ ЗЕС УКРНОІВІ.

Розгляд заявки

Розгляд заявки і прийняття рішення про реєстрацію авторського права на твір або про відмову в реєстрації здійснюється протягом місяця від дати надходження документів заявки.

Якщо заявка відповідає встановленим вимогам, приймається рішення про реєстрацію авторського права на твір. В іншому випадку заявнику надсилається обґрунтоване рішення про відмову в реєстрації.

На підставі рішення про реєстрацію авторського права на твір та за наявності документа про сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва відомості про реєстрацію авторського права на твір заносяться до Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір.

Видача свідоцтва здійснюється УКРНОІВІ в місячний строк від дати реєстрації.

Свідоцтво видається безпосередньо заявнику, його довіреній особі або надсилається на адресу, зазначену в заяві.

Розмір збору підготовку до держреєстрації авторського права від фізичних осіб він становить 15 неоподаткованих мінімуми доходів громадян (255 грн), від юридичних – 30 (510 грн); збір за оформлення та видачу свідоцтва про реєстрацію авторського права від фізичних осіб становить – 0,5 мінімуму (8,5 грн), від юридичних – 1,5 (25,50 грн).

Ознайомтесь з послідовністю дій при державній реєстрації авторського права на твір.

Нижче наведено бланк заяви про реєстрацію авторського права на твір, а також приклад її заповнення з поясненнями.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про реєстрацію авторського права на твір.
2. Заява на реєстрацію авторського права на конкретний твір.

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

Застосовується до
творів

науки

літератури

мистецтва

літературні письмові твори; усні твори; комп'ютерні програми; музичні твори; аудіовізуальні твори; твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; збірники творів; інші твори передбачені законодавством

Сплатити за підготовку
до держреєстрації:

фізична особа
255 грн

юридична особа
510 грн

Отримувач коштів:
УК у Печер. р-ні/Печерс. р-н/22011900
Банк отримувача:
Казначейство України (ЕАП)

Код отримувача:
38004897
Код банку отримувача:
899998

Рахунок отримувача:
31112025026007

Призначення платежу:

*;101; 22011900; ЄДРПОУ/ПН; збір за підготовку до держреєстрації авторського права (Прізвище автора/найменування робота/здавця та скорочена назва твору).

Подати пакет
документів

заява

твір

платіжний документ

зразок заповнення заяви
<https://bitly.su/XquQIXNO>

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

Подати пакет документів

ПОШТОЮ:
м. Київ,
вул. М. Грушевського, 12/2,
01008

ОСОБИСТО:
м. Київ,
бульв. Дружби Народів, 28

Отримати рішення Мінекономрозвитку

протягом
1 місяця

Сплатити за видачу свідоцтва:

фізична особа
8,50 грн
юридична особа
25,50 грн

Отримувач коштів:

УК у Печер. р-ні/Печерс. р-н/22011900

Банк отримувача:

Казначейство України (ЕАП)

Код отримувача:

38004897

Код банку отримувача:

899998

Рахунок отримувача:

31112025026007

Призначення платежу:

*,101; 22011900; ЄДРПОУ/ЛПН; збір за видачу свідоцтва (Прізвище автора/найменування роботодавця та скорочена назва твору).

Отримати свідоцтво
від Мінекономрозвитку

протягом
2 місяців

Нормативно правові акти

- Закон України "Про авторське право і суміжні права"
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 "Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір";
- Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 1995 р. № 532 "Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва"

Найпоширеніші помилки

відсутній примірник твору або
платіж

невідповідність назви у заяві
до назви примірника твору

невідповідність переліку
авторів у заяві до переліку
авторів у примірнику твору

відсутній підпис

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

вул. Глазунова, буд. 1, м. Київ, 01601, тел.: (044) 494-05-05, факс: (044) 494-05-06
E-mail: office@ukrpatent.org, сайт: www.ukrpatent.org, код згідно з ЄДРПОУ 31032378

ЗАЯВА
про реєстрацію авторського права на твір

Службові відмітки:

Підпис начальника відділу ► _____

Номер заявки ▼	Дата подання		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲
Номер свідоцтва ▼	Дата реєстрації		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Прошу зареєструвати авторське право на твір

1. Вид та повна назва твору _____

Скорочена назва твору (якщо така є)

Попередня чи альтернативна назва твору (якщо така є)

2. Галузь творчої діяльності _____

Наука, література чи мистецтво

3. До якого об'єкту(ів) авторського права належить твір

4. Анотація або реферат твору (Публікується в офіційному бюлетені)

Рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків

5. Дата остаточного завершения работы над твором ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

6. Відомості про оприлюднення твору (опублікування, сповіщення, виконання, показ тощо) _____

7. Відомості про використані твори:

7.1. Відомості про твір(и), відносно якого(их) цей твір є похідним _____

Вказати, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність

7.2. Відомості про твір(и), або частину твору(ів), що включено до твору, права на який реєструються

Вказати твори інших авторів та правомірність їх включення

8. Відомості про попередню реєстрацію* Ні – ; Так – , _____

Вказати державу, дату, номер попередньої реєстрації

та назву реєстру

9. Відомості про автора(ів) твору, зазначеного у п.1 заяви **

9.1. Прізвище, ім'я, по батькові першого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором

у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям

анонімно

під псевдонімом

* Необхідне позначити "X"

** Якщо авторів декілька, використайте лист подовження бланку заяви

10. Особа, яка подає заявку на реєстрацію (заявник):

10.1. Автор(и), спадкоємець(і) ▼

Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

10.2. Довірена особа автора(ів), спадкоємця(ів) ▼

Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

11. Видача свідоцтва (свідоцтв):

- Надіслати за вказаною адресою _____
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

- Видати заявнику _____
Прізвище, ініціали

12. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заяви		Кількість аркушів	Кількість примірників
☐ Примірник твору (форма, в якій представлено твір)			
☐ Документ, що підтверджує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора)			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір			
☐ Документ, що підтверджує наявність пільг по сплаті збору			
☐ Документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (за наявності)			
☐ Документ, що підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ Інші документи, що додаються до заяви			

13. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, вказаних у матеріалах заявки:

- Автор(и) _____
Прізвище(а), ініціали, підпис(и)

- Заявник _____
Прізвище, ініціали та підпис особи, яка подає заявку

Дата ► Число ► _____ Місяць ► _____ Рік ► _____

Примітки: _____

Заявку опрацював: _____
Прізвище, ініціали та підпис працівника відділу

9.2. Прізвище, ім'я, по батькові другого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям анонімно під псевдонімом 9.3. Прізвище, ім'я, по батькові третього автора (псевдонім, за наявності вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором у порядку індивідуальної розробки

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям анонімно під псевдонімом

* Необхідне позначити "X"

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

вул. Глазунова, буд. 1, м. Київ, 01601, тел.: (044) 494-05-05, факс: (044) 494-05-06
E-mail: office@ukrpatent.org, сайт: www.ukrpatent.org, код згідно з ЄДРПОУ 31032378

ЗАЯВА

про реєстрацію авторського права на твір

Службові відмітки:

Підпис начальника відділу ► _____

Номер заявки ▼	Дата подання		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Номер свідоцтва ▼	Дата реєстрації		

Не заповнюється.

Прошу зареєструвати авторське право на твір

1. Вид та повна назва твору

Комп'ютерна програма

«BARRACUDA v.1»

Заповнення обов'язкове.

Має бути чітко зазначений вид твору.

Види творів літератури, науки і мистецтва частково передбачені частиною 1 статті 6 Закону України «Про авторське право і суміжні права», зокрема - книга, брошура, стаття, виступ, лекція, промова, проповідь, ілюстрація, карта, креслення, ескіз, тощо.

Коли неможливо визначити вид твору, зазначається об'єкт авторського права. Наприклад - Літературний письмовий твір «З днем народження»/ Твір архітектури «Либідь»/ Музичний твір з текстом «Сонечко»

Заповнення обов'язкове.

Має бути чітко зазначена назва твору.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ – назва твору зазначена в пункті 1 заяви має відповідати назві, вказаній на примірнику твору, що подається на реєстрацію

скорочена назва твору (якщо така є)

«BAR» або немає

Заповнення обов'язкове.

Зазначається скорочена назва твору, якщо така є, або те що такої «немає»

Попередня чи альтернативна назва твору (якщо така є)

«BADA» або немає

Заповнення обов'язкове.

Зазначається попередня/альтернативна назва твору, якщо така є, або те що такої «немає»

2. Галузь творчої діяльності

Література

Заповнення обов'язкове.

Зазначається одна з трьох галузей творчої діяльності - наука, література, мистецтво

Можливо зазначити дві галузі (у разі, якщо твір відноситься до двох галузей діяльності)

3. До якого об'єкту(ів) авторського права належить твір

Комп'ютерна програма

Заповнення обов'язкове.

Перелік об'єктів авторського права передбачено частиною 1 статті 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»

4. Анотація або реферат твору (Публікується в офіційному бюлетені) текст анотації/реферату або **Не має**

Заповнення не обов'язкове.

Зазначається за бажанням заявника, але не більше 300 друкованих знаків

5. Дата остаточного завершення роботи над твором ▶

Число 13 Місяць ЖОВТНЯ Рік 2018

Заповнення обов'язкове.

Зазначається конкретна дата створення твору

Під датою створення твору слід розуміти дату втілення твору в певній матеріальній формі (написаний на папері текст книги, намальована картина тощо).

6. Відомості про оприлюднення твору (опублікування, сповіщення, виконання, показ тощо)

твір не оприлюднювався

Заповнення не обов'язкове.

Зазначається інформація про оприлюднення твору або «твір не оприлюднювався»

Приклади подачі інформації про оприлюднені твори:

для матеріалів конференцій – Кібернетика в сучасних економічних умовах : зб. текстів виступів на Респ. міжвуз. наук.- практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. – Київ : ІСОА, 2002. – 147 с. : іл.,табл.;

для книги – Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. – Львів : Кальварія, 2005. – 196, [1] с. : портр. – (Першотвір=Individual);

для оприлюднених на електронних ресурсах – Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003») / Л.И. Костенко, А.О. Чермарьов // Бібліотечний вісник. – 2003. - № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.- Назва з екрана;

для пісні – Минка В.В., Сердюк В.М. Пісня «Грешная». – Полтава: Полтавська державна телерадіокомпанія, радіо «Ваша хвиля», 2002. – 16 листопада.

7. Відомості про використані твори:

7.1. Відомості про твір(и), відносно якого(их) цей твір є похідним **не є похідним**

Заповнення обов'язкове.

Зазначається інформація про твір відносно яких цей твір є похідним або «твір не є похідним»

Приклади подачі інформації про твір відносно яких цей твір є похідним:

Літературний письмовий твір «3 днем народження» є перекладом твору англійського автора Алана Сміта «Happy Birthday». Переклад здійснено з дозволу автора на підставі авторського договору між Аланом Смітом та Івановим І.І.

Або: Роман «Війна» є переробкою книги Л.Н. Толстого «Война и мир», яка є суспільним надбанням. Особисті немайнові права Л.Н. Толстого дотримані.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється лише з дозволу особи, яка має виключне право дозволити використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених Цивільним кодексом України та іншим законом – частина 3 статті 426 Цивільного кодексу України.

Твори які є суспільним надбанням - твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився – стаття 30 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

7.2. Відомості про твір(и), або частину твору(ів), що включено до твору, права на який реєструються

до твору не включено інші твори або їх частини

Заповнення обов'язкове.

Зазначається інформація про твір або частину твору, що включені до твору, права на який реєструються або «до твору не включено інші твори або їх частини»

Приклади подачі інформації про твір або частину твору, що включені до твору, права на який реєструються:

Малюнки «Початок», «Барракуди», «Меркулова ніч», «Перлина» автора Іванова І.І. використано з дозволу автора на підставі авторського договору.

Вірш «3 днем народження» автора Іванова І.І. використано з дозволу автора на підставі авторського договору.

Малюнки «Ніч», «Ранок», «Сонце» автора Іванова І.І. використано правомірно. Іванов І.І. є автором твору, зазначеного в пункту 1 цієї заяви.

Малюнки «Чесменський бій», «Наваринський бій», «Сінопський бій», «Бій пароплава „Веста“» автора Айвазовського І.К. використано правомірно. Зазначені твори є суспільним надбанням. Особисті немайнові права І.К. Айвазовського дотримані.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

1 – В пункті 7.2. зазначається інформація лише про твори чи їх частини, що включені до вашого твору та правомірність їх включення.

2 – Не слід зазначати інформацію про цитати, що використані у Вашому творі та інші види вільного використання твору із зазначенням імені автора, як це передбачено статтею 21 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

3 – Збірники творів, як правило, включають в себе твори інших авторів.

4 – Використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється лише з дозволу особи, яка має виключне право дозволити використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених Цивільним кодексом України та іншим законом – частина 3 статті 426 Цивільного кодексу України.

5 – Твори які є суспільним надбанням - твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права і (або) суміжних прав на які закінчився – стаття 30 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

6 – Якщо до вашого твору, який подається на реєстрацію, включено твори інших авторів і Ви немає інформації про їх назви та авторів, просимо їх виключати з поданого на реєстрацію примірника твору. В іншому випадку Вам буде надіслано лист з проханням коректного заповнення пункту 7.2. заяви.

8. Відомості про попередню реєстрацію*

Ні – ; Так – ,

Заповнення обов'язкове.

Ставиться позначки “X” навпроти граfi “Так” та зазначається інформація про попередню реєстрацію або ставиться позначки “X” навпроти граfi “Ні”

Приклади подачі інформації, якщо вибрано “Так”:

Україна, 13.10.2003, свідоцтво про державну реєстрацію авторського права на твір № 4785, Державний реєстр авторського права на твір.

9. Відомості про автора(ів) твору, зазначеного у п.1 заяви **

9.1. Прізвище, ім'я, по батькові першого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Петров Петро Петрович (IVAN)

Заповнення обов'язкове.

Зазначається прізвище, ім'я, по батькові, відповідно до документів, які посвідчують особу, в дужках зазначається псевдонім автора, у разі наявності

Дата народження ►

Число 13 Місяць КВІТНЯ Рік 1980

Повна поштова адреса, телефон

Вул. Приозерна, буд. № 145, кв. 7, смт. Приозерне, Баришівський р-н, Київська обл., 08100. м. тел 098-999-99-99

Заповнення обов'язкове.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Поштова адреса автора та його номер телефону зазначаються для того, щоб відповідальний співробітник мав змогу оперативно зв'язатись з автором у разі виникнення питань до заповненої заяви чи уточнення викладеної в заяві інформації.

Суть авторства, авторський вклад у створення твору

співавтор твору

Заповнення обов'язкове.

Приклади подачі інформації:

автор твору
автор-упорядник твору
автор музики
автор тексту пісні
автор розділів, 1, 5, 8 та співавтор розділу 3
автор музики та співавтор тексту пісні
співавтор твору, інше

Цей твір (частину твору) створено:*

за договором
у порядку індивідуальної розробки

Заповнення обов'язкове.

Вибрати один з варіантів, проставивши позначку "X"

ПОЯСНЕННЯ

Проставлення позначки "X" **навпроти граfi "за договором"** означає, що автор твору створив твір за договором з іншою особою – договором замовлення, трудовим договором чи іншим цивільно-правовим договором.

Проставлення позначки "X" **навпроти граfi "у порядку індивідуальної розробки"** означає, що автор твору самостійно створив твір і всі майнові права на твір з моменту його створення належать його автору.

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

під власним ім'ям
анонімно
під псевдонімом

Заповнення обов'язкове.

Вибрати один чи два варіанти - під власним ім'ям та/або під псевдонімом, проставивши позначку "X"

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Додатково проставити позначку "X" – **навпроти граfi "анонімно"**, якщо автор твору бажає, щоб при публікації відомостей про державну реєстрацію авторського права на твір **не вказувались** його прізвище, ім'я та по-батькові, а вказувалась інформація – **"анонімно"** (у разі вибору одного варіанту - під власним ім'ям) **та/або псевдонім**, у разі його наявності (у разі вибору двох варіантів - під власним ім'ям та під псевдонімом)

10. Особа, яка подає заявку на реєстрацію (заявник):

10.1. Автор(и), спадкоємець(і) ▼

—

Заповнюється у разі подачі заявки автором (авторами) твору

Зазначається прізвище, ім'я, по батькові.

У разі подання заяви спадкоємцем до неї обов'язково має додаватись копія свідоцтва про право на спадщину

10.2. Довірена особа автора(ів), спадкоємця(ів) ▼ _

Марков Марк Григорович, вул. Космосу, буд. № 1, кв. 17, м. Баришівка, Київська обл., 08200.
м. тел 098-999-99-77

Заповнюється у разі подачі заявки довіреною особою автора (авторів) твору

Зазначається прізвище, ім'я, по батькові, повна поштова адреса (адреса для листування), та номер телефону

11. Видача свідоцтва (свідоцтв):

• Надіслати за вказаною адресою ▼

—

Заповнюється у разі бажання отримання свідоцтва засобами поштового зв'язку

Зазначається прізвище, ім'я, по батькові отримувача та його повна поштова адреса (адреса для листування)

• Видати заявнику

Маркову М.Г.

Заповнюється у разі бажання отримання свідоцтва нарочно

Зазначається прізвище та ініціали заявника, відомості про якого зазначені в пункті 10 заяви, який має право на отримання свідоцтва

12. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заяви		Кількість аркушів	Кількість примірників
☐ Примірник твору (форма, в якій представлено твір)	Твір та настанова користувача на CD-R	—	1
☐ Документ, що підтверджує перехід у спадщину майнового права автора (якщо заявка подається спадкоємцем автора)		—	—
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації авторського права на твір		1	1
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за оформлення і видачу свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твір		1	1
☐ Документ, що підтверджує наявність пільг по сплаті збору		—	—
☐ Документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору (за наявності)		—	—
☐ Документ, що підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)		3	1
☐ Інші документи, що додаються до заяви	—	—	—
	—	—	—

Заповнення обов'язкове.

Зазначаються всі документи, що додаються до заяви

13. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, вказаних у матеріалах заявки:

• Автор(и)

_____ П.П. Петров _____ підпис (М.Г. Марков за довіреністю)

_____ І.І. Іванов _____ підпис (М.Г. Марков за довіреністю)

_____ О.П. Олександрова _____ підпис (М.Г. Марков за довіреністю)

Заповнення обов'язкове.

Зазначаються ініціали та прізвище автора та ставиться його власноручний підпис або підпис довіреної особи автора

• Заявник

_____ М.Г. Марков _____ підпис

Заповнення обов'язкове.

Зазначаються ініціали та прізвище особи заявника, зазначеної в пункті 10 заяви, та ставиться її власноручний підпис

Дата ►

Число ► 08 Місяць ► листопада Рік ► 2018

Заповнення обов'язкове.

Зазначається дата підписання заяви заявником

Примітки:

Заявку оплачував:

Заповненню не підлягає.

Лист подовження додається до заяви якщо автором твору є більш, ніж одна особа

9.2. Прізвище, ім'я, по батькові другого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Іванов Іван Іванович (PETRO)

Дата народження ► Число 14 Місяць квітня Рік 1980

Повна поштова адреса, телефон

Вул. Приозерна, буд. № 144, кв. 7, смт. Приозерне, Баришівський р-н, Київська обл., 08100. м. тел 098-999-99-95

Суть авторства, авторський вклад у створення твору співавтор твору

Цей твір (частину твору) створено:*

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

за договором

під власним ім'ям

у порядку індивідуальної розробки

анонімно

під псевдонімом

9.3. Прізвище, ім'я, по батькові третього автора (псевдонім, за наявності вказати в дужках) ▼

Олександрова Олена Петрівна (ALEX)

Дата народження ► Число 15 Місяць травня Рік 1985

Повна поштова адреса, телефон

Вул. Приозерна, буд. № 146, кв. 7, смт. Приозерне, Баришівський р-н, Київська обл., 08100. м. тел 098-999-99-90

Суть авторства, авторський вклад у створення твору співавтор твору

Цей твір (частину твору) створено:*

Цей твір (частину твору) створено для оприлюднення:*

за договором

під власним ім'ям

у порядку індивідуальної розробки

анонімно

під псевдонімом

* Необхідне позначити "X"

ПРАКТИЧНА РОБОТА 4 ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВКИ НА ВИНАХІД

Теоретичні відомості

Заявка на видачу патенту на винахід або корисну модель складається українською мовою і повинна включати такі документи:

1. Заяву про видачу патенту на винахід із проведенням кваліфікаційної експертизи або про видачу патенту на корисну модель – 3 прим.;
2. Опис винаходу (корисної моделі) – 3 прим.;
3. Формулу винаходу (корисної моделі) – 3 прим.;
4. Креслення (якщо на них є посилання в описі) – 3 прим.;
5. Реферат – 3 прим.;
6. Документ, який підтверджує сплату збору або який звільняє від сплати (частково або повністю) – 1 прим.;
7. Інші документи (у разі необхідності зазначені в заяві) – 1 прим.

Заява про видачу патенту

Заява про видачу патенту складається за встановленою формою виключно українською мовою. У відповідній графі цієї форми треба зазначити, на який з об'єктів промислової власності заявник просить видати патент. Якщо відомості не можуть бути повністю розміщені через брак місця у відповідних графах, то їх наводять на додатковому аркуші за тією самою формою з позначкою у відповідній графі заяви «див. на окремому аркуші».

Заява заповнюється згідно «Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель».

У графі, що розташована у верхній частині заяви (без зазначення коду), заявник зазначає порядковий номер заявки, визначений ним. При цьому реквізит «дата одержання» заповнюється Укрпатентом під час одержання заявки.

Графи з кодами (21), (22), що розташовані у верхній частині заяви, заявником не заповнюються, вони призначені для зазначення реквізитів заявки після її подання до Установи.

Графи з кодами (86) і (87) заповнюються у випадку прийняття міжнародної заявки, що містить зазначення України, на експертизу. За кодом (86) зазначають реєстраційний номер та дату подання міжнародної заявки, установлені відомством-одержувачем. У графі за кодом (87) зазначаються номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки.

У графі, що містить прохання видати патент України, необхідно зазначити, який різновид патенту просить видати заявник, зробивши у відповідній клітинці позначку «X».

За кодом (71) для фізичної особи (фізичних осіб) зазначають повне ім'я, місце проживання; для юридичної особи (юридичних осіб) зазначають повне найменування (згідно з установчими документами), місцезнаходження.

Якщо заявником є винахідник, декілька винахідників чи всі винахідники, то їх місце проживання наводять на звороті заяви у графі за кодом (72).

Для заявників – юридичних осіб України зазначають код відповідно до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), для заявників, що проживають чи мають постійне місцезнаходження за межами України, зазначають код держави згідно із стандартом ВОІВ ST.3.

Якщо заявників декілька, то зазначені відомості наводяться для кожної особи окремо.

Якщо заявник має підстави для встановлення пріоритету, то під кодами (31), (32), (33) або під кодами (62), (66) потрібно вказати відповідні відомості.

За кодом (54) наводять повну назву винаходу (групи винаходів) чи корисної моделі, яка повинна збігатися з назвою, наведеною в описі.

За кодом (98) зазначають адресу для листування між заявником та Укрпатентом, повне ім'я або найменування адресата.

Якщо заявник користується послугами представника то за кодом (74) зазначають повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи.

Якщо заявник бажає прискорити публікацію заявки, у відповідній клітинці треба зробити позначку «X».

Розділ заяви «Перелік документів, що додаються» заповнюють за допомогою позначок «X» у відповідних клітинках із зазначенням кількості примірників і аркушів кожного документа. У клітинці «інші документи», якщо такі є в матеріалах заяви, необхідно зазначити назву документа.

Якщо право на подання заявки й одержання патенту передано винахідником чи роботодавцем правонаступнику, то в графі «Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту» відповідну підставу зазначають позначкою «X». Якщо заявником (заявниками) є єдиний винахідник чи всі винахідники, то ця графа не заповнюється.

За кодом (72) наводять дані про винахідника (винахідників): повне ім'я та місце проживання. Якщо винахідники є заявниками, то вони проставляють підписи у правій графі.

Якщо винахідник не бажає бути згаданим у публікації відомостей про заявку та (або) відомостей про видачу патенту, то у відповідній графі заяви робиться про це запис, що підписується винахідником.

Заповнення останньої граfi заяви «Підпис (и) заявника (ів)» є обов'язковим, крім випадку, коли всі заявники є винахідниками і їх підписи проставлені в граfi за кодом (72).

Якщо заявником є юридична особа, то заяву підписує особа, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, особистого підпису, ініціалів, прізвища і скріплюється печаткою.

Якщо заявник доручив ведення справ за заявкою представнику, то останній може ставити свій підпис замість заявника.

У цій граfi також проставляють дату підпису.

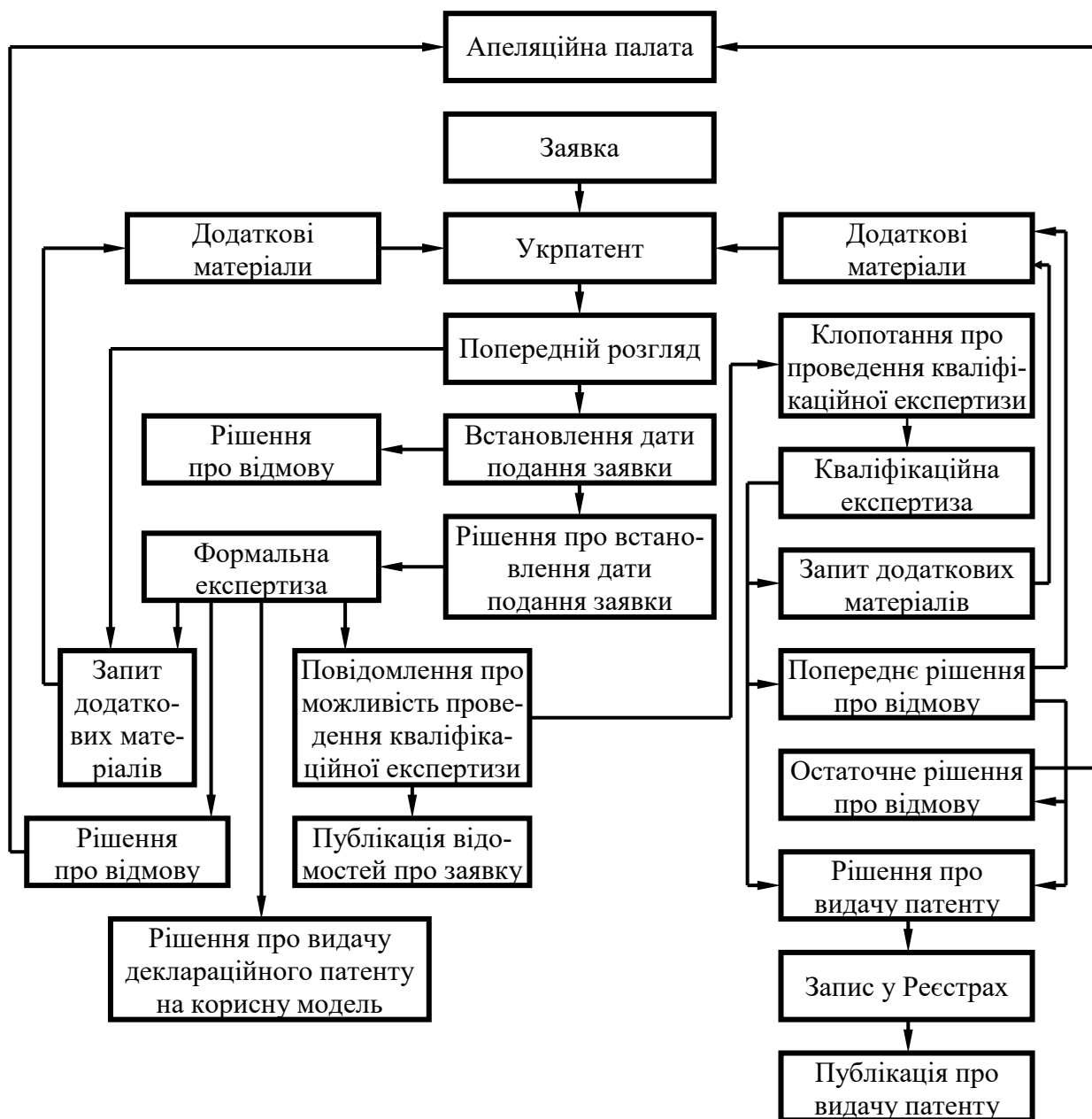
Якщо будь-які відомості наводять на додатковому аркуші, то його треба підписати в такому самому порядку.

Експертиза заявки

Експертиза заявки має статус науково-технічної, вона складається з попередньої експертизи, формальної експертизи та, за заявкою стосовно патенту на винахід (секретний винахід), кваліфікаційної експертизи і проводиться Укрпатентом – державним підприємством «Український інститут промислової власності», відповідно до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» й Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель.

У спрощеному вигляді схема проходження заявки на винаходи (корисні моделі) наведена нижче.

Схема проходження заявки на винаходи (корисні моделі)

Заявник має право з власної ініціативи або на запрошення, особисто чи через свого представника брати участь у розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи. Заявник має право з власної ініціативи вносити в заявку виправлення й уточнення.

Розгляд заявки починається з моменту її подання.

Реєстрація патенту. Публікації про видачу патенту. Видача патенту. Строки дії правоохоронних документів

На підставі рішення про видачу патенту на винахід або патенту на корисну модель і за наявності документів про сплату державного мита за його видачу і збору за публікації про видачу патенту здійснюється державна *реєстрація патенту*, тобто патенту надають номер і передають до відділу підготовки офіційних видань.

Після внесення відомостей до Реєстру будь-яка особа має право з ними ознайомитися.

В офіційному бюлетені публікуються визначені Установою відомості про видачу патенту.

Не пізніше 3 місяців з моменту опублікування відомостей про видачу патенту публікується опис до патенту, що містить формулу й опис винаходу (корисної моделі), а також креслення, на які є посилання в описі винаходу (корисної моделі).

Патент видається особі, яка має право на його одержання. Видача відбувається в місячний строк після його державної реєстрації. Якщо право на одержання одного й того самого патенту мають декілька осіб, їм видається один патент.

Патент на корисну модель видається під відповідальність його власника за відповідність корисної моделі умовам патентоздатності.

У виданий патент на вимогу його власника вносяться виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в офіційному бюлетені. У випадку втрати чи псування патенту його власнику видається дублікат у порядку, встановленому Установою. За видачу дубліката патенту сплачується збір.

Для правової охорони використовують перелічені нижче документи.

Патент – техніко-юридичний документ, що засвідчує визнання заявленої пропозиції винаходом, корисною моделлю чи промисловим зразком, пріоритет, авторство і право власності на зазначені об'єкти.

Патент на винахід – різновид патенту, що видається за результатами кваліфікаційної експертизи заявки на винахід.

Деклараційний патент на винахід – різновид патенту, що видавався за результатами формальної експертизи й експертизи на локальну новизну заявки на винахід. **Експертиза на локальну новизну** – складова частина кваліфікаційної експертизи, що встановлює локальну новизну винаходу. **Локальна новизна** – новизна, яка встановлюється за виданими в Україні патентами на винаходи і поданими до Установи заявками на видачу патентів.

У Цивільному кодексі України від 16 січня 2003 року інституту деклараційних патентів не існує. Тому замість уже виданих деклараційних патентів на винахід після кваліфікаційної експертизи видається патент на винахід, а нові деклараційні патенти на винахід не видаються.

Патент на корисну модель – різновид патенту, що видається за результатами формальної експертизи заявки на корисну модель.

Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати подання заявки до Установи. Цей строк може бути продовжений в установленому законом порядку стосовно винаходу, використання якого потребує спеціальних випробувань та офіційного дозволу.

У різних країнах строк дії патенту неоднаковий і становить 14–20 років, наприклад строк дії патенту практично у всіх європейських країнах а також США, Китаї, Канаді – 20 років; в Австрії – 18; у Філіппінах – 17; в Австралії, Новій Зеландії, Пакистані – 16; в Аргентині, Бразилії, Іраку, Південній Кореї, Туреччині, Уругваї, Японії – 15; в Індії, Індонезії – 14.

Строк дії патенту на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин тощо, використання якого потребує дозволу відповідного компетентного органу, може бути продовжено за клопотанням власника цього патенту на строк, що дорівнює періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 5 років. За подання клопотання сплачується збір.

Строк дії деклараційного патенту на винахід становить 6 років від дати подання заявки.

Строк дії патенту на корисну модель становить 10 років від дати подання заявки.

Строк дії патенту на секретний винахід і патенту на секретну корисну модель дорівнює строку засекречування винаходу (корисної моделі), але не може бути довшим від визначеного законом строку дії правової охорони.

Строк дії патенту на промисловий зразок, згідно ЦК України, становить 15 років від дати подання заявки. Але на практиці досі користуються нормою закону «Про охорону прав на промислові зразки», згідно з якою строк дії патенту становить 10 років і продовжується за клопотанням власника, але не більше ніж на 5 років.

Реєстрація і видача патенту. Строки дії правоохоронних документів

На підставі рішення про видачу патенту на винахід або патенту на корисну модель і за наявності документів про сплату державного мита за його видачу і збору за публікації про видачу патенту здійснюється державна **реєстрація патенту**, тобто патенту надають номер і передають до відділу підготовки офіційних видань.

Після внесення відомостей до Реєстру будь-яка особа має право з ними ознайомитися.

В офіційному бюлетені публікуються визначені Установою відомості про видачу патенту.

Не пізніше 3 місяців з моменту опублікування відомостей про видачу патенту публікується опис до патенту, що містить формулу й опис винаходу (корисної моделі), а також креслення, на які є посилання в описі винаходу (корисної моделі).

Патент видається особі, яка має право на його одержання. Видача відбувається в місячний строк після його державної реєстрації. Якщо право на одержання одного й того самого патенту мають декілька осіб, їм видається один патент.

Патент на корисну модель видається під відповідальність його власника за відповідність корисної моделі умовам патентоздатності.

У виданий патент на вимогу його власника вносяться виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в офіційному бюлетені. У випадку втрати чи псування патенту його власнику видається дублікат у порядку, встановленому Установою. За видачу дубліката патенту сплачується збір.

Строк дії патенту України на винахід становить 20 років від дати подання заявки до Установи. Цей строк може бути продовжений в установленому законом порядку стосовно винаходу, використання якого потребує спеціальних випробувань та офіційного дозволу.

У різних країнах строк дії патенту неоднаковий і становить 14–20 років, наприклад строк дії патенту практично у всіх європейських країнах а також США, Китаї, Канаді – 20 років; в Австрії – 18; у Філіппінах – 17; в Австралії, Новій Зеландії, Пакистані – 16; в Аргентині, Бразилії, Іраку, Південній Кореї, Туреччині, Уругваї, Японії – 15; в Індії, Індонезії – 14.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про оформлення заявки на винахід.
2. Заява на видачу патенту на винахід.

Порядковий номер заявки, визначений заявником		Дата одержання		
[22] Дата подання заявки	Пріоритет	[51] МПК	ЕВ	[21] Номер заявки
[86] Реєстраційний номер та дата подання міжнародної заявки, установлені відомством, що одержує				
[87] Номер і дата міжнародної публікації міжнародної заявки)				
ЗАЯВА про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі)		МІНЕКОНОМІКИ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЕРЖАВНА ОРГАНІЗАЦІЯ "УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОФІС ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ІННОВАЦІЙ" (УКРНОІВІ) вул. Дмитра Годзенка, 1 (вул. Глазунова, 1), м. Київ-42, 01601		
Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати: ☐ патент України на винахід ☐ патент України на корисну модель				
[71] Заявник(и)			Код за ЄДРПОУ (для українських заявників)	
(зазначається повне ім'я або найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно із стандартом ВОІВ ST.3. Дані про місце проживання авторів - заявників наводяться за кодом (72)				
Прочу (просимо) встановити пріоритет ☐ заявки ☐ пунктів формули винаходу за заявкою № за датою: подання попередньої (їх) заявки (ок) в державі-учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31),(32),(33) подання до НОІВ попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62) подання до НОІВ попередньої заявки (навести дані за кодом (66))				
[31] Номер попередньої заявки	[32] Дата подання попередньої заявки	[33] Код держави подання попередньої заявки згідно із стандартом ВОІВ ST.3	[62] Номер та дата подання до НОІВ попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	[66] Номер та дата подання до НОІВ попередньої заявки
[54] Назва винаходу (корисної моделі)				
Адреса для листування, прізвище або найменування адресата				
Телефон	E-mail	Факс		
[74] Повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності прізвище або повне ім'я іншої довіреної особи				

Прошу (просимо) прискорити публікацію заявки

Перелік документів, що додаються	Кількість аркушів	Кількість примірників	Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту (без подання документів), якщо винахідник(и) не є Заявником(ами): ☐ є документ про передачу прав винахідником(ами) або роботодавцем(ями) правонаступнику(ам) ☐ є документ про право спадкування
☐ опис винаходу			
☐ формула винаходу			
☐ креслення та інші ілюстративні матеріали			
☐ реферат			
☐ документ про сплату збору за подання заявки			
☐ документ, який підтверджує наявність підстав для зменшення збору або звільнення від сплати збору			
☐ документ про депонування штаму			
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет			
☐ переклад заявки українською мовою			
☐ документ, який підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
Інші документи:			
☐ міжнародний звіт про пошук			
[72] Винахідник(и) Винахідник(и)-заявник(и) (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно із стандартом VOIB ST.3 (для іноземних осіб - тільки код держави)		Підпис(и) винахідника(ів)- заявника(ів)
Я (ми) прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як винахідника(ів) при публікації відомостей стосовно заявки на видачу патенту Підпис(и) винахідника(ів)			
Підпис(и) заявників(ів)			
Дата підпису М.П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, яка має на це повноваження, із зазначенням посади скріплюється печаткою. Якщо всі автори виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72)		

ПРАКТИЧНА РОБОТА 5

ОФОРМЛЕННЯ ДОГОВОРУ НА ПЕРЕДАЧУ ПРАВА НА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Теоретичні відомості

Особа, яка має виключне право дозволяти використання твору, може використовувати цей твір на власний розсуд, з додержанням при цьому прав інших осіб.

Використання твору іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання твору, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених Цивільним кодексом України та іншим законом.

Майнові права інтелектуальної власності на твір можуть бути передані відповідно до закону повністю або частково іншій особі.

Умови передання майнових прав інтелектуальної власності на твір можуть бути визначені договором.

Договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності на твір укладається у письмовій формі.

Договір – це домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Договір є обов'язковим для виконання його сторонами. Строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати свої обов'язки відповідно до записаних у ньому умов. Договір набирає чинності з моменту його укладення. Сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення. Закінчення строку договору не звільняє сторони від відповідальності за його порушення, яке мало місце під час дії договору. Договір вважається укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Договір укладається шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір і прийняття пропозиції іншою стороною.

Договори у сфері інтелектуальної діяльності мають відповідати загальним цивільно-правовим вимогам до цих документів. Усі договори мають укладатися у письмовій формі. За бажанням сторони можуть свій договір засвідчити нотаріально. Сторони договору про передачу права власності на винахід (корисну модель) і ліцензійного договору мають право на офіційне загальнодоступне інформування інших осіб про передачу права власності на винахід (корисну модель) або видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі). Таке інформування здійснюється шляхом публікації відомостей в офіційному бюлетені з одночасним внесенням їх до Реєстру. За опублікування цих відомостей та запропонованих сторонами договору змін до відомостей про видачу ліцензії сплачуються збори.

Але деякі види договорів допускається укладати і в усній формі. Це договори на використання (опублікування) твору в періодичних виданнях (газетах, журналах тощо) та енциклопедичних словниках.

За групами об'єктів права інтелектуальної власності й відповідно сферою правового регулювання виділяють два основні види договорів у сфері інтелектуальної власності: 1) договори у сфері авторського права і суміжних прав, до яких відносяться авторські договори, та 2) договори у сфері патентного права.

Крім того, вищевказані договори за їх спрямованістю можна поділити на: а) договори, спрямовані на створення об'єктів інтелектуальної власності (вони стосуються об'єктів, які ще не існують в реальності, а їх створення ще тільки замовляється) та їх використання та б) договори, що регулюють порядок використання вже створених (існуючих в реальності) об'єктів права інтелектуальної власності.

Відповідно до Цивільного кодексу України договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності поділяються на такі види: 1) ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності; 2) ліцензійний договір; 3) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; 4) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; 5) інший договір щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

За договором про передачу **виключного права** автор (або інша особа, яка має виключне майнове право) передає право використовувати об'єкт інтелектуальної власності певним способом і у встановлених межах тільки одній особі та надає цій особі право дозволяти або забороняти подібне використання іншим особам. При цьому особа, яка передає виключне право, може використовувати цей об'єкт тільки стосовно прав, які не передаються. За договором про передачу **невиключного права** автор (або інша особа, яка має виключне авторське право) передає право використовувати об'єкт інтелектуальної власності певним способом і у встановлених межах. При цьому особа, яка передає невиключне право, зберігає право на використання цього об'єкта і на передачу невиключного права іншим особам у зазначеній сфері.

Права на використання об'єкта інтелектуальної власності, що передаються за договором, вважаються невиключними, якщо в договорі не передбачено передачі виключних прав.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності, ліцензійний договір, договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності та договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності не підлягають обов'язковій державній реєстрації. Їх державна реєстрація здійснюється на вимогу ліцензіара або ліцензіата у порядку, встановленому законом. Відсутність державної реєстрації не впливає на чинність прав, наданих за ліцензією або іншим договором, та інших прав на відповідний об'єкт права інтелектуальної власності, зокрема на право ліцензіата звертатися до суду за захистом свого права.

У разі відсутності у ліцензійному договорі умови про строк договору він вважається укладеним на строк, що залишився до спливу строку чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж на п'ять років. Якщо за шість місяців до спливу зазначеного п'ятирічного строку жодна із сторін не повідомить письмо-

во другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на невизначений час. У разі відсутності в ліцензійному договорі умови про територію, на яку поширюються надані права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, дія ліцензії поширюється на територію України.

Договором визначається авторська винагорода у вигляді відсотків від доходу, отриманого від використання твору, або у вигляді фіксованої суми. При цьому її ставки не можуть бути нижчими від мінімальних, установлених Кабміном України. Умови договору, що погіршують становище автора (або його правонаступника) у порівнянні із становищем, визначеним чинним законодавством, визнаються недійсними.

Умови договору, які обмежують право автора на створення майбутніх творів на зазначену в договорі тему, є також недійсними.

Нижче наведений зразок примірною ліцензійного договору.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про договори про передачу авторського права на твір.
2. Ліцензійний договір на передачу права на використання конкретного твору.

ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ДОГОВІР № _____

м. _____ " ____ " _____ 20__ року

(Прізвище, ім'я, по батькові (П.І.Б) фізичної особи)

або повне найменування юридичної особи)

в особі _____;

_____, яка діє на

(посада та П.І.Б особи, яка уповноважена укласти договір)

підставі _____,

(Статуту, Положення, іншого документа)

далі – Ліцензіар, якому належать виключні майнові права на Твір, з одного боку, і

(П.І.Б фізичної особи)

або повне найменування юридичної особи)

в особі _____;

_____, яка діє на

(посада та П.І.Б особи, яка уповноважена укласти договір)

підста-

ві _____,

(Статуту, Положення, іншого документа)

далі – Ліцензіат, з іншого боку, а разом іменовані – *Сторони*, уклали цей договір (*далі – Договір*) про наступне:

1. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Терміни, що використовуються в цьому Договорі, означають:

невиключна ліцензія не виключає можливості використання ліцензіаром твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього твору у зазначеній сфері (*варіант 1 – при невиключній ліцензії*);

виключна ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість використання ліцензіаром твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, та видачі ним іншим особам ліцензій на використання цього твору у зазначеній сфері (*варіант 2 – при виключній ліцензії*);

одинична ліцензія видається лише одному ліцензіату і виключає можливість видачі ліцензіаром іншим особам ліцензій на використання твору у сфері, що обмежена цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром цього твору у зазначеній сфері (*варіант 3 – при одиничній ліцензії*);

(інші терміни)

Решта термінів, що використовуються в Договорі, визначаються згідно з нормами чинного законодавства України.

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1 Ліцензіар надає Ліцензіатові:

невиключну ліцензію (*варіант 1*);

виключну ліцензію (*варіант 2*);

одиничну ліцензію (*варіант 3*),

що дає право на використання твору _____ (далі

(назва твору, вид твору та інші відомості, що дають змогу ідентифікувати твір)

– Твір) Ліцензіара, в обумовлених Договором межах та на визначений Договором строк, а Ліцензіат зобов'язаний виплатити винагороду за використання Твору на умовах зазначених у Договорі.

2.2 За цим договором передаються права на використання Твору такими способами:

переробки твору (*як приклад*);

відтворення твору (*як приклад*);

(інші способи, визначені статтею 441 Цивільного кодексу України, статтею 15 Закону України „Про авторське право і суміжні права”).

2.3. Ліцензіар має право на подальше використання Твору та надавати невиключні ліцензії на його використання третім особам (*варіант 1, у випадку невиключної ліцензії*).

Ліцензіар не має права використовувати Твір та надавати ліцензії третім особам (*варіант 2, у випадку виключної ліцензії*).

Ліцензіар має право використовувати поряд із Ліцензіатом Твір без права надання ліцензій третім сторонам (*варіант 3, у випадку одиничної ліцензії*).

2.4. Дія цього Договору поширюється на територію _____.

3. ПРАВА СТОРІН

3.1 Ліцензіар має право:

3.1.1. Усно або письмово повідомляти Ліцензіата про виявлені недоліки Твору та вживати заходи щодо їх усунення.

3.1.2. У разі використання Твору в порушення норм законодавства у сфері авторського права і суміжних прав та цього Договору заборонити використання Твору (призупинити дію ліцензії за цим Договором) Ліцензіатом до усунення порушення.

3.1.3. З урахуванням вимог законодавства визначити обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю або є конфіденційними, і вимагати від Ліцензіата нерозголошення цих відомостей.

(інші права Ліцензіара)

3.2. Ліцензіат має право:

3.2.1. На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору.

Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим Договором сфери та передавати його іншим особам (*варіант 1, у випадку невиключної ліцензії*).

На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору. При цьому Ліцензіар не може використовувати сам, а також передавати іншим особам вказані права у визначеній цим Договором сфері (*варіант 2, у випадку виключної ліцензії*).

На використання Твору, способами зазначеними у пункті 2.3 цього Договору. При цьому Ліцензіар зберігає за собою право самому використовувати вказане право як за межами, так і в межах визначеної цим Договором сфери (*варіант 3, у випадку одиначної ліцензії*).

3.2.2. Надання субліцензії іншим особам в обсязі наданих йому за цим договором прав у визначеній Договором сфері.

3.2.3. Робити запити і одержувати необхідні інформацію та документи, що мають відношення до предмету Договору та знаходяться у Ліцензіара.

(інші права Ліцензіата)

4. ОBOB'ЯЗКИ СТОРІН

4.1. Ліцензіар зобов'язаний:

4.1.1. Надати у використання Твір Ліцензіату у строки та на умовах визначених цим Договором.

4.1.2. Відповідно до запиту Ліцензіата своєчасно забезпечувати його інформацією та документами, що стосуються предмету Договору і необхідні для виконання умов Договору.

4.1.3. Відповідно до запиту Ліцензіата брати участь у проведенні дій та процедур, необхідних для виконання умов Договору, які вимагають такої участі з боку Ліцензіара.

(інші обов'язки Ліцензіара)

4.2. Ліцензіат зобов'язаний:

4.2.1. Використовувати Твір на умовах, визначених цим Договором.

4.2.2. Здійснювати виплату винагороди Ліцензіару за використання Твору.

4.2.3. Не розголошувати будь-які відомості, що є конфіденційною інформацією.

4.2.4. Дотримуватися особистих немайнових прав Ліцензіара.

(інші обов'язки Ліцензіата)

5. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ

5.1. Строк дії Договору складає _____ рік (роки) з моменту підписання Договору Сторонами.

Якщо жодна з Сторін за _____ місяць (-і) до закінчення дії Договору не повідомить письмово другу сторону про відмову від Договору, Договір вважається продовженим на той же строк і на тих же умовах.

5.2. Закінчення строку дії Договору не звільняє Сторони від відповідальності за його порушення, яке мало місце під час дії цього Договору.

6. ВИПЛАТА ВИНАГОРОДИ

6.1. За надання прав, що передбачені цим Договором Ліцензіат виплачує Ліцензіарові винагороду.

6.2. За використання Твору виплачується сума винагороди (роялті) у розмірі _____ грн. за кожний _____ (варіант 1).

(місяць, квартал тощо)

За використання Твору виплачується сума винагороди (роялті) за кожний _____ у розмірі, зазначеному у додатку, який є

(місяць, квартал тощо)

невід'ємною частиною цього Договору (варіант 2).

Виплата винагороди Ліцензіатом здійснюється із розрахунку мінімального розміру винагороди, визначеного постановою Кабінету Міністрів України від 18.02.2003 № 72.

6.3. Періодичні відрахування (роялті) здійснюються Ліцензіатом протягом ____ днів, що настають за звітним періодом.

6.4. Оплата здійснюється шляхом перерахування Ліцензіатом грошових коштів на розрахунковий рахунок Ліцензіара або іншим чином _____.

(інші шляхи перерахування коштів)

6.5. Після припинення строку дії цього Договору його положення застосовуються доти, доки не будуть остаточно врегульовані платежі, зобов'язання за якими виникли у період його дії.

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ДОГОВОРУ

7.1. Ліцензіар заявляє, що на момент підписання цього Договору йому нічого невідомо про права інших осіб, які б могли бути порушені наданням цієї ліцензії.

7.2. За прострочення виплати винагороди Ліцензіат сплачує пеню в розмірі _____ за кожен день прострочення.

7.3. У випадку невиконання чи неналежного виконання Ліцензіатом зобов'язань, що передбачені цим Договором, Ліцензіар має право призупинити виконання своїх зобов'язань по Договору.

7.4. У випадку тривалого (понад ____ календарних днів) або повторного порушення Ліцензіатом умов Договору щодо зобов'язань Ліцензіата, Ліцензіар має право розірвати Договір в односторонньому порядку, письмово повідомивши про це Ліцензіата.

7.5. Сторона, яка не виконала вищевказаних умов, зобов'язана відшкодувати іншій Стороні понесені нею у зв'язку з цим невиконанням збитки в межах _____.

8. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

8.1. Сторони зобов'язуються вирішувати будь-який спір шляхом переговорів і в досудовому порядку.

8.2. У разі неможливості вирішення спору шляхом переговорів та в досудовому порядку, спір може бути передано для вирішення у судовому порядку.

9. ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ

9.1. Сторони не несуть відповідальності за невиконання або неналежне виконання умов Договору за умов виникнення форс-мажорних обставин.

9.2. По завершенні таких обставин Сторона, яка не виконала свої зобов'язання за Договором, повинна виконати їх у терміни, на які було призупинено виконання зобов'язань.

9.3. Сторона не має права посилається на форс-мажорні обставини у випадку, коли вони розпочалися у момент прострочення нею виконання її обов'язків за Договором.

10. ІНШІ УМОВИ

10.1. Права та обов'язки кожної зі Сторін за цим Договором не можуть передаватися іншій фізичній чи юридичній особі без письмового на те дозволу іншої Сторони, за винятком випадків, передбачених цим Договором.

10.2. Положення Договору щодо виплати винагороди є конфіденційною інформацією, яку жодна з Сторін не має право розголошувати без попередньої згоди іншої Сторони, крім випадків, передбачених законодавством.

10.3. У разі зміни місцезнаходження та/або реквізитів, Сторони повинні повідомити про таку зміну в термін _____ днів з моменту настання таких змін.

10.4. Будь-які зміни і доповнення до цього Договору дійсні за умови, що вони вчинені у письмовій формі та підписані Сторонами.

10.5. Додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною.

10.6. З усіх питань, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

10.7. Договір укладений в двох примірниках, які мають однакову юридичну силу, по одному кожній із Сторін.

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ І РЕКВІЗИТИ СТОРІН:

ЛІЦЕНЗІАР

ЛІЦЕНЗІАТ

(підпис)

/_____/
(П. І. Б.)

(підпис)

/_____/
(П. І. Б.)

М. П.

ПРАКТИЧНА РОБОТА 6

РЕЄСТРАЦІЯ ДОГОВОРІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ПРАВА АВТОРА НА ТВІР

Теоретичні відомості

Реєстрація договору

Процедура подання заявок на реєстрацію договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на твір, їх розгляду, реєстрації та публікації відомостей про цю реєстрацію визначено Порядком.

Перелік документів, необхідних для реєстрації договорів, які стосуються прав авторів на твори:

1. заява, викладена українською мовою, що складається за встановленою формою (у пункті 3 заяви об'єкти авторського права зазначаються відповідно до статті 6 Закону);
2. примірник твору у матеріальній формі, визначеній пунктом 15 Порядку;
3. примірник авторського договору, що засвідчує передачу (відчуження) майнового права на твір або примірник авторського договору про передачу права на використання твору;
4. документ, що підтверджує виключне майнове право на твір, якщо передачу (відчуження) майнових прав або права на використання твору здійснює особа, яка має виключне майнове право на твір, але не є автором твору;
5. документ про сплату збору за підготовку до реєстрації договору, який стосується права автора на твір;
6. довіреність, оформлену в установленому порядку, якщо заявка від імені суб'єкта авторського права подається довіреною особою, або копія довіреності, засвідчена відповідно до законодавства.

Подання заявки

Заявки на державну реєстрацію подаються до УКРНОІВІ заявником або його довіреною особою у паперовій формі:

- засобами поштового зв'язку за адресою УКРНОІВІ – 01601, вул. Дмитра Годзенка, 1 (вул. Глазунова, 1), м. Київ;
- через поштову скриньку безпосередньо за адресою УКРНОІВІ – вул. Дмитра Годзенка, 1 (вул. Глазунова, 1), м. Київ;
- через СЕВ ЗЕС УКРНОІВІ.

Розгляд заявки

Розгляд заявки і прийняття рішення про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір, здійснюється протягом місяця від дати надходження правильно оформлених документів заявки.

Якщо заявка відповідає встановленим вимогам, приймається рішення про реєстрацію договору. В іншому випадку заявнику надається обґрунтоване рішення про відмову в реєстрації.

На підставі рішення про реєстрацію договору відомості про його реєстрацію заносяться до Державного реєстру договорів, які стосуються права автора на твір.

Видача рішення про реєстрацію договору здійснюється УКРНОІВІ в місячний строк від дати державної реєстрації.

Рішення видається безпосередньо заявнику, його довіреній особі або надсилається на адресу, вказану в заяві.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про реєстрацію договорів про передачу авторського права на твір.
2. Заява на реєстрацію ліцензійного договору на передачу права на використання конкретного твору.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОРГАН ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

вул. Глазунова, буд. 1, м. Київ, 01601, тел.: (044) 494-05-05, факс: (044) 494-05-06
E-mail: office@ukrpatent.org, сайт: www.ukrpatent.org, код згідно з ЄДРПОУ 31032378

ЗАЯВА
про реєстрацію договорів, які стосуються права автора на твір

Службові відмітки:

Підпис начальника відділу ► _____

Номер заявки ▼	Дата подання		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Номер рішення ▼	Дата реєстрації		
	Число ▲	Місяць ▲	Рік ▲

Прошу зареєструвати авторський договір про передачу виключного / невиключного права на використання твору

1. Вид та повна назва твору _____

Скорочена назва твору (якщо така є)

Попередня чи альтернативна назва твору (якщо така є)

2. Галузь творчої діяльності _____

Наука, література чи мистецтво

3. До якого об'єкту(ів) авторського права належить твір

4. Анотація або реферат твору

Рекомендований розмір - до 300 друкованих знаків

5. Відомості про використані твори:

5.1. Відомості про твір(и), відносно якого(их) цей(і) твір(и) є похідним(и) _____

Вказати, на основі якого твору зроблено переклад, адаптацію, аранжування тощо, їх правомірність

5.2. Відомості про твір(и), або частину твору(ів), що включено до твору(ів), права на який(і) реєструються

Вказати твори інших авторів та правомірність їх включення

6. Відомості про попередню реєстрацію твору(ів), стосовно якого(их) укладено договір* Ні – ; Так – ,

Вказати державу, дату, номер попередньої реєстрації та назву реєстру

7. Відомості про автора(ів) твору(ів), зазначеного(их) у п.1 заяви**

7.1. Прізвище, ім'я, по батькові першого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

у порядку виконання службових обов'язків

за договором

у порядку індивідуальної розробки

8. Відомості стосовно договору:

• **Назва, номер, дата підписання авторського договору** _____

• **Сторони договору:**

Особа(и), яка(і) передає(ють) права на використання твору(ів) ▼

Повне ім'я фізичної особи, повна поштова адреса та/або повне офіційне найменування юридичної особи, юридична адреса, ІК ЄДРПОУ

Особа(и), якій(им) передаються права на використання твору(ів) ▼

Повне ім'я фізичної особи, повна поштова адреса та/або повне офіційне найменування юридичної особи, юридична адреса, ІК ЄДРПОУ

• **Право передане:*** виключне невиключне

• **Обсяг переданих прав (форми та способи використання твору(ів))** _____

* Необхідне позначити "X"

** Якщо авторів декілька, використайте лист подовження бланку заяви

• Строк дії договору _____

• Територія дії договору _____

9. Особа, яка подає заявку на реєстрацію (заявник):

9.1. Одна з сторін договору ▼

Повне ім'я фізичної або повне офіційне найменування юридичної особи, ІК ЄДРПОУ, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

9.2. Довірена особа сторони договору ▼

Повне ім'я особи, повна поштова адреса (адреса для листування), телефон

10. Видача рішення:

• Надіслати за вказаною адресою _____
Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

• Видати заявнику _____
Прізвище, ініціали

11. Перелік документів і матеріалів, що додаються до заяви		Кількість аркушів	Кількість примірників
☐ Примірник твору (форма, в якій представлено твір)			
☐ Примірник договору			
☐ Документ, що підтверджує виключне майнове право на твір у особи, яка здійснює передачу і має виключне майнове право на твір, але не є автором			
☐ Платіжний документ, що підтверджує сплату збору за підготовку до державної реєстрації договорів, які стосуються права автора на твір			
☐ Документ, що підтверджує наявність пільг по сплаті збору			
☐ Документ, що підтверджує повноваження довіреної особи (довіреність)			
☐ Інші документи, що додаються до заяви			

12. Я, який нижче підписався, підтверджую достатність і достовірність відомостей, вказаних у матеріалах заявки:

• Заявник _____
Прізвище, ініціали та підпис фізичної або повне офіційне найменування юридичної особи та її підпис, що складається

з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, прізвища, ініціалів, особистого підпису, дати і скріплюється печаткою

М.П.

Дата ► Число ► _____ Місяць ► _____ Рік ► _____

Примітки: _____

Заявку опрацював: _____
Прізвище, ініціали та підпис працівника відділу

7.2. Прізвище, ім'я, по батькові другого автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

- у порядку виконання службових обов'язків
- за договором
- у порядку індивідуальної розробки

7.3. Прізвище, ім'я, по батькові третього автора (псевдонім, за наявності, вказати в дужках) ▼

Дата народження ► Число _____ Місяць _____ Рік _____

Повна поштова адреса, телефон _____

Вулиця, номер будинку, назва населеного пункту, район, область, поштовий індекс

Суть авторства, авторський вклад у створення твору _____

Цей твір (частину твору) створено:*

- у порядку виконання службових обов'язків
- за договором
- у порядку індивідуальної розробки

* Необхідне позначити "X"

ПРАКТИЧНА РОБОТА 7

ОЦІНКА ВАРТОСТІ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Теоретичні відомості

Процес оцінки вартості ОІВ має відповідати вимогам Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 № 2658-III, а також Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 1185 від 3.10.2007 р.

Випадки, у яких необхідно визначити вартість майнових прав інтелектуальної власності

Вартість – одна з основних ознак товару. Щоб продати права на ОІВ чи використати їх у власному виробництві, треба визначити їх вартість.

Відповідно до Міжнародних стандартів оцінки (МСО) розрахунки вартості прав на ОІВ можуть виконуватися при визначенні:

- вартості нематеріальних активів об'єктів приватизації;
- оподаткованої бази майна підприємств;
- вартості об'єктів інтелектуальної власності при проведенні корпоративних трансакцій, до яких відносяться поглинання і злиття компаній, зміна форми власності, розширення бізнесу на основі франчайзингу, а також внесення ОІВ до статутного капіталу підприємства та інші трансакції, пов'язані зі структурними змінами;
- вартості виключних прав, переданих на основі ліцензійного договору чи договору про їх переуступку;
- розміру компенсації, виплачуваної власнику виключних прав на використання ОІВ внаслідок примусового ліцензування і розміру компенсації збитків, які виникли через порушення його прав.

Етапи проведення оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності

1. Укладення договору про оцінку.
Істотні умови такого договору:
 - ідентифікація об'єкта оцінки;
 - мета і функція оцінки;
 - дата оцінки;
 - строки проведення оцінки і сума гонорару.
2. Визначення кількісних і якісних характеристик об'єкта оцінки.
3. Аналіз ринку, до якого відноситься об'єкт оцінки.
4. Вибір методів і методики в рамках кожного з підходів до оцінки і здійснення необхідних розрахунків.
5. Узагальнення результатів, отриманих в рамках кожного з підходів до оцінки, і визначення підсумкової величини вартості об'єкта оцінки.
6. Складання і передача замовникові звіту про оцінку.

Підходи до оцінки вартості майнових прав інтелектуальної власності

1. Дохідний (фінансовий) підхід

1.1. Метод комерційної значущості

Полягає у встановленні нижньої і верхньої межі ціни об'єкта та обґрунтування в цих межах ціни продажу.

Мінімальна ринкова ціна ОІВ визначається за формулою:

$$Ц_{min} = B_n + E_n \cdot K_i, \quad (1)$$

де B_n – поточні затрати на створення та доведення ОІВ до робочого стану;

E_n – нормативна ставка дисконту (відповідно до чинного законодавства $E_n = 0,12$);

K_i – одноразові витрати (капіталовкладення) в інвестиційний проект, пов'язаний з даним ОІВ.

Максимальна ринкова ціна ОІВ визначається за формулою:

$$Ц_{max} = B_n + E_n \cdot K_i + \Pi_i, \quad (2)$$

де Π_i – прибуток від використання ОІВ.

1.2. Метод прибутку

Очікуваний прибуток від господарського використання ОІВ розраховується за формулою:

$$\Pi_o = Ц_p \cdot B \cdot (C - O) \cdot H \cdot K_i, \quad (3)$$

де $Ц_p$ – ціна реалізації одиниці продукції з використанням ОІВ,

B – середньорічний обсяг випуску продукції;

C – період дії ліцензійного договору;

O – період освоєння ліцензій;

H – норма прибутку;

K_i – коефіцієнт, який враховує частку ОІВ у прибутку від реалізації продукції.

1.3. Метод економічного ефекту

Очікуваний економічний ефект E_o від господарського використання нових технологій, засобів механізації та автоматизації з об'єктами інтелектуальної власності розраховується за формулою:

$$E_o = [(C_o - C_3) - E_n \cdot (K_n - K_3)] \cdot B, \quad (4)$$

де C_o, C_3 – собівартість виробництва продукції відповідно без об'єкта і з об'єктом інтелектуальної власності;

K_o, K_3 – капіталовкладення у виробництво продукції відповідно без об'єкта і з об'єктом інтелектуальної власності;

B – плановий обсяг продажів продукції в i -тому році.

1.4. Метод капіталізації доходу (прибутку)

Під капіталізацією звичайно розуміють процес переведення доходів від використання якогось майна в його вартість. Розрізняють метод прямої капіталізації і метод капіталізації за нормою віддачі.

Розрахунки ціни ОІВ методом прямої капіталізації виконуються за формулою:

$$Ц_o = \frac{\Delta D}{K_k}, \quad (5)$$

де ΔD – чистий дохід від використання об'єкта;
 K_k – коефіцієнт капіталізації, який застосовується для перерахунку потоку доходів у поточну вартість.

Розрахунки ціни ОІВ методом капіталізації за нормою ефективності здійснюються за формулою:

$$C_o = \frac{P_o}{C_k} \cdot B_o \cdot K_i, \quad (6)$$

де P_o – балансовий прибуток об'єкта приватизації після вирахування податку на прибуток;

C_k – ставка капіталізації, яка дорівнює 0,12;

B_o – вартість цілісного майнового комплексу, що визначається за балансом, складеним на дату приватизації;

K_i – коефіцієнт, який враховує частку конкретного ОІВ у прибутку підприємства.

1.5. Метод дисконтування

В основу цього методу покладено один з основних фінансових законів, який формулюється так: сьогоднішня грошова одиниця коштує більше, ніж завтрашня. Співвідношення між поточною і майбутньою вартістю ОІВ описується формулою наростання знижки в майбутніх грошових потоках за методом складних відсотків. У цьому випадку, по-перше, оцінюються майбутні грошові потоки; по-друге, визначається ставка дисконтування; по-третє, розраховується сумарно вартість майбутніх грошових потоків. У цьому методі також використовується другий закон фінансів, який свідчить, що безризикова грошова одиниця коштує дорожче, ніж ризикова. Тому ставка дисконтування на безризикові вкладення капіталу мінімальна, а на високоризикові – максимальна.

Життєвий цикл ОІВ розбивається на 2 періоди: прогнозний (приблизно 3–10 років) і післяпрогнозний, що йде в нескінченність. Якість доходів з урахуванням факторів ризику характеризується нормою дисконтування, що визначається на основі аналізу бізнесу. Вартість ОІВ визначається як сума поточних вартостей грошових потоків прогнозного і післяпрогнозного періодів.

Коефіцієнт дисконтування розраховується за формулою :

$$K_d = \frac{1}{\left(1 + \frac{E}{100}\right)}, \quad (7)$$

де E – ставка дисконту.

Оцінка ОІВ методом дисконтування здійснюється на підставі такого загального виразу:

$$C_T = CF_0 + CF_1 \frac{1}{1 + E_u} + CF_2 \left(\frac{1}{1 + E_u}\right)^2 + \dots + CF_T \left(\frac{1}{1 + E_u}\right)^T = \sum_{i=0}^T CF_i \left(\frac{1}{1 + E_u}\right)^i, \quad (8)$$

де C_T – оцінна вартість ОІВ на момент часу T ;

CF_0, CF_1, CF_2, CF_T – грошові потоки у відповідний рік, індекс 0 відповідає поточному року, індекс T – останньому року використання оцінюваного активу;

$E_c = \frac{E}{100}$ – ставка дисконту в частках одиниці.

1.6. Метод «правила 25 %»

Значні капіталовкладення, великий ризик в освоєнні ліцензії дають право ліцензіату на отримання більшої частки від прибутку, отриманого від використання об'єкта ліцензії. За час існування патентної охорони сформувалася певна традиція, згідно з якою ліцензіат виявляв готовність платити ліцензіару 25 % очікуваного прибутку до віднімання податків, які можуть біти зароблені завдяки ліцензії. Слід зауважити, що в разі існування достатньо великого ризику не отримання доходу ця цифра буде меншою. Якщо ж технологія майже готова до впровадження, і/або немає значних витрат або ризиків у маркетингу і продажах, і/або є чи буде дуже висока дохідність бізнесу, то цифра можна досягати 33 % або навіть більше.

1.7. Метод роялті

1.7.1. Використання методів роялті

Метод роялті є основним в оцінці вартості ліцензійних договорів на відчуження ОІВ, впровадження яких супроводжується отриманням економічного ефекту у вигляді доходу (прибутку). При цьому він є майже виключним при укладанні договорів з тривалими строками дії.

1.7.2. Вибір бази роялті

Як база роялті можуть використовуватись такі фактори: економічний ефект, прибуток (дохід) від використання винаходу, обсяг реалізованої продукції, вартість основної переробленої сировини тощо.

Економічний ефект розраховується на основі оцінки таких параметрів майбутнього виробництва, як поточні витрати (собівартість), прибуток (дохід) ліцензіата від використання ОІВ.

Найбільш зручною базою роялті є вартість або кількість реалізованої продукції, що виготовляється за ліцензією, бо це практично виключає ризик для ліцензіара, пов'язаний з коливанням цін чи підвищенням собівартості продукції.

1.7.3. Визначення ставок роялті

Після визначення бази партнери, які ведуть переговори про ліцензійний контракт, переходять до визначення ставок роялті. Спочатку встановлюють діапазон можливих ставок роялті, а потім погоджують їх остаточні розміри. Діапазон можливих ставок визначається величиною ставки нижньої та верхньої межі.

Ставка нижньої межі, тобто мінімальна ставка, на яку може погодитись ліцензіар, визначається як похідна від найменшої суми платежів за ліцензією. Вона як мінімум повинна відшкодувати затрати ліцензіара на створення, підготовку та передачу об'єкта ліцензії ліцензіату в споживчому вигляді.

Мінімальний рівень роялті розраховують за формулою:

$$P_{min} = \frac{\sum_{i=1}^T B_{ip} \cdot K_{\partial i}}{\sum_{i=1}^T \Pi_i \cdot K_{\partial i}} \cdot K_n \cdot 100, \quad (9)$$

де B_{ip} – витрати продавця (ліцензіара) в i -му році дії ліцензії;
 Π_i – прибуток (обсяг продажів) в i -му році дії ліцензії;
 K_{∂} – коефіцієнт дисконтування;
 K_n – коефіцієнт надбавки.

Ставка верхньої межі, тобто максимальна ставка, на яку погодиться ліцензіат, визначається за найкращим із альтернативних варіантів рішення, яке він може вибрати замість придбання ліцензії (проведення власних НДДКР, придбання за ліцензією альтернативної технології, перехід на випуск іншої продукції, придбання готових виробів тощо) з урахуванням фактора часу.

Максимальний рівень роялті розраховують за формулою:

$$P_{max} = \frac{\sum_{i=1}^T \Pi_i \cdot B_{im} \cdot K_{\partial i} - K_n}{\sum_{i=1}^T \Pi_i \cdot K_{\partial i}}, \quad (10)$$

де B_{im} – витрати покупця (ліцензіата) в i -му році дії ліцензії;
 K_n – сума початкових капіталовкладень.

У світовій практиці ліцензійної торгівлі ціна ліцензії визначається як частка (роялті) потенційного додаткового прибутку і становить 10–30 % від нього. Якщо розмір роялті в означених межах вибраний правильно, то він повинен збігатися з відсотком роялті, обчисленим за формулою:

$$P = (0,1 \div 0,3) \cdot \frac{\Pi}{Ц} \cdot 100,$$

де P – розмір роялті;
 Π – очікуваний додатковий прибуток ліцензіата на одиницю продукції;
 $Ц$ – світова ціна одиниці ліцензійної продукції.

Визначення ставок роялті – це досить складний процес, тому партнери можуть використати набутий у світовій практиці досвід обчислення стандартних (галузевих) ставок роялті чи ставок роялті за аналогією до раніше укладених контрактів. Може бути також використано «правило 25 %».

Визнавши справедливу межу, сторони обчислюють погоджену ставку роялті у відсотках чи в твердій ставці, виходячи з погодженої бази роялті.

1.7.4. Визначення ціни ліцензії методом роялті

Якщо за базу роялті прийнято вартісний обсяг реалізованої продукції, то розрахунки ціни ліцензії проводяться за такою формулою:

$$Ц_l = \sum_{i=1}^T B_i \cdot Ц_i \cdot \frac{P_i}{100} \cdot K_{\partial}, \quad (11)$$

де B_i – плановий обсяг продажів продукції за ліцензією в i -му році;
 $Ц_i$ – ціна одиниці продукції;

P_i – ставка роялті;

T – строк дії ліцензійного договору.

Якщо за базу роялті прийнято фізичний обсяг реалізованої продукції, то розрахунок ціни ліцензії проводиться за такою формулою:

$$Ц_{л} = \sum_{i=1}^T B_i \cdot R_i \cdot K_{\partial}, \quad (12)$$

де R_i – погоджена тверда ставка роялті з одиниці продажу.

Якщо за базу роялті прийнято економічний ефект чи прибуток від використання у ОІВ, то розрахунок проводиться за формулою:

$$Ц_{л} = \sum_{i=1}^T P_i \cdot \frac{P_i}{100} \cdot K_{\partial} \quad \text{або} \quad Ц_{л} = \sum_{i=1}^T D_i \cdot \frac{P_i}{100} \cdot K_{\partial}, \quad (13)$$

де D_i – очікуваний дохід від продукції з використанням ОІВ.

Якщо за базу роялті прийнято вартість основного виду перероблюваної сировини, то розрахунок проводиться за такою формулою:

$$Ц_{л} = \sum_{i=1}^T M_i \cdot B_i \cdot \frac{P_i}{100} \cdot K_{\partial}, \quad (14)$$

де M_i – вартість основної перероблюваної сировини на одиницю продукції.

2. Витратний підхід

2.1. Метод початкових (фактичних) витрат

Вартість інтелектуальної власності, яка визначається за цим методом, має назву історичної, оскільки вона перш за все базується на фактично здійснених витратах згідно з бухгалтерською звітністю підприємства за декілька років (рядки 20, 21, 22 балансу підприємства, тобто, залишкова вартість, зношення та первісна вартість ОІВ як складової частини нематеріальних активів). У цьому випадку ціна ОІВ визначається за такою формулою:

$$Ц_o = B_i \frac{100 - 3}{100}, \quad (15)$$

де $Ц_o$ – фактична (балансова) ціна ОІВ;

B_i – сума витрат на створення та включення ОІВ в оборот на підставі даних інвентаризації;

3 – відсотки зношення ОІВ.

2.2. Метод планових витрат

Цей метод ґрунтується на визначенні кошторисної вартості ОІВ при проектуванні та погодженні протоколу договірної ціни на виконання наукових, конструкторських, технологічних чи проектних робіт з використанням такої формули:

$$Ц_o = (B_o + B_c + B_m + B_e + B_b + B_y + B_k + B_i + B_n) \cdot (1 + P) + ПДВ, \quad (16)$$

де $Ц_o$ – договірна ціна об'єкта;

B_o – витрати на оплату праці;

B_c – відрахування на соціальні потреби;

B_m – витрати на матеріали;

B_e – витрати на енергоресурси;

B_b – витрати на службові відрядження;

B_y – витрати на придбання спецустаткування для НДДКР;
 B_k – витрати на оплату організацій-контрагентів;
 B_i – інші прямі витрати;
 B_n – накладні витрати;
 P – плановий рівень рентабельності;
 $ПДВ$ – податок на додану вартість.

2.3. Метод вартості заміщення

При оцінці інтелектуальної власності цим методом використовують принцип заміщення, відповідно до якого максимальна вартість власності визначається мінімальною ціною, яку необхідно сплатити при купівлі об'єкта, еквівалентного за функціональними можливостями і варіантами його використання чи аналогічного за споживчою вартістю. Ця вартість називається вартістю нового ОІВ, еквівалентного за функціональними можливостями і варіантами використання, але не обов'язково аналогічного за зовнішнім виглядом і компонентами. У цьому випадку використовується вираз:

$$Ц_o = Ц_a \cdot K_i, \quad (17)$$

де $Ц_a$ – ціна аналога, яку необхідно заплатити при купівлі ОІВ аналогічної споживчої вартості;

K_i – коефіцієнт ідентичності.

2.4. Метод відновлюваної вартості

Цей метод найбільш прийнятний для розрахунку вартості прав на унікальні ОІВ. Відновлювана вартість ОІВ визначається як сума витрат, потрібних для створення нової точної копії оцінюваного об'єкта на підставі сучасних цін на сировину, матеріали, енергоносії, комплектуючі, та інших витрат з урахуванням їх рентабельності. Розрахунки здійснюються за формулою методу планових витрат (16).

2.5. Метод коефіцієнтів

Цей метод використовується у разі відсутності можливостей для розрахунку вартості ОІВ іншими методами. Застосування методу коефіцієнтів ґрунтується на використанні оцінних коефіцієнтів визначення значущості ОІВ, при його потенційному введенні у господарський оборот. Розрахунки здійснюються за такою формулою:

$$Ц_o = K_1 \cdot K_2 \cdot K_3 \cdot 20 \cdot H_m \cdot I, \quad (18)$$

де K_1 – коефіцієнт досягнутого позитивного ефекту;

K_2 – коефіцієнт складності вирішення технічного завдання;

K_3 – коефіцієнт суттєвих відмінностей;

H_m – установлений неоподаткований мінімум заробітної плати;

I – індекс інфляції.

Розмір неоподаткованого мінімуму заробітної плати визначається чинним законодавством.

3. Порівняльний (ринковий) підхід

3.1. Метод порівняльних продажів

Цей метод передбачає аналіз цін пропозиції чи продажу об'єктів, які аналогічні оцінюваному об'єкту, та подальше коректування цих цін з метою вра-

хування відмінностей між об'єктами порівняння і об'єктом оцінки. Визначається вартість ОІВ за такою формулою:

$$Ц_o = K_i \cdot Ц_a, \quad (19)$$

де $Ц_a$ – ціна аналога;
 K_i – коефіцієнт ідентичності ОІВ аналогу.

3.2. Метод ринку інтелектуальної власності

Цей метод може використовуватись за наявності інформації про контракти з подібними ОІВ або за наявності відомостей про ставки роялті в цій галузі. Суть цього методу полягає у висуненні припущення про те, що ОІВ, який використовується на підприємстві, йому не належить. Тоді частина виручки, яку підприємство повинно було б сплатити у вигляді винагороди власникам цього об'єкта і яку воно в насправді залишає у себе, оскільки даний ОІВ належить цьому підприємству, вважається його додатковим прибутком, що створений цим об'єктом. Вартість коштів, отриманих на основі цього прибутку, становить ринкову вартість оцінюваних ОІВ. Отже, розрахунки можуть бути здійснені за формулою методу прибутку.

3.3. Метод експертних оцінок

Зводиться до визначення погодженої оцінки ОІВ експертами на базі набутого досвіду та проведених розрахунків з установленням так званої «справедливої вартості». При цьому робочою формулою для узагальнення думок експертів може бути така:

$$Ц_o = (Ц_1 + Ц_2 + \dots + Ц_i) : H, \quad (20)$$

де $Ц_1, Ц_2, Ц_i$ – відповідні експертні оцінки вартості ОІВ різними учасниками експертизи; H – кількість учасників експертизи.

Слід зауважити, що жоден з підходів не має вирішальних переваг перед іншими, а використовується для конкретних об'єктів і залежить від мети оцінювання.

Зміст звіту

1. Теоретичні відомості про методологію оцінки вартості майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності.
2. Розрахунок вартості майнових прав використання конкретного твору.

Хоменко Володимир Львович

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальностей 184
Гірництво та 185 Нафтогазова інженерія та технології

В редакції авторів

Підписано до друку __.__.2023 Формат 30×42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. Арк. 3,3.
Обл.-вид.арк. 3,3. Тираж 100 пр.. Зам. №__

Підготовлено до публікації
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
ДК № 1842 від. 11.06.2004.

49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19